

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Mortificatione virtutes acquiri. Cap. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Ephes. 6.
13.

Anselm.

Psal. 17.
40.Psal. 121.
7.Psal. 28.
10.Ricard. ad
eundem
Psal.

motus aduersus Dei legem insurgentes, & fugatis, ac prostratis hostibus, letus & pacatus exister. Quod profecto non sicut Paulus, dicens: Accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare.] Non dico, ait, ut arma carnis, sed arma spiritus assumatis, ea verò sunt ieiunia, abstinentia, mundi contemptio, & ea, quæ molesta sunt carni, quibus Deus apparet in carne aduersus diabolum processit armatus. His armis in die malo, id est, in die tentationis, ut exponit Anselmus, tentationibus insurgentibus resistetis. Inde autem quid sequetur? Certè, ut in omnibus virtutibus perfecti stetis; Id est, ut cunctarum virtutum perfectione ditati iam ea pace fruamini, quam, si non omne bellum deserit, at infirma bella, quæ facili negotio vincantur, & cum pusilla molestia turbent.

Quia ergo omnis victoria nostra, qua à tentationibus liberamur, & mentis tranquillitatem consequimur, ex abnegatione dependet, ideo in scripturis sanctis primò nobis virtus ad pugandum, robur ad vincendum nos ipsos, & postea pax mentis, tranquillitasque promittitur. Vnde sanctus Dauid: Præcinxisti me virtute ad bellum, & supplantasti insurgentes in me factus me. Et inimicos meos dedisti mihi dorsum, & odientes me disperdidisti.] Sine virtute enim ad bellum, quo affectiones nostras vincamus, nunquam hostes nostros his affectionibus pro armis vtentes, supplantabimus, neque eos à nobis victos repellemus. Et iterum: Fiat pax in virtute tua, & abundantia in turribus, ac propugnaculis Ecclesiæ, hoc est, in iustis hominibus ex virtute progeniat: quia nisi præcedat virtus ad pugandum, & ad domandos iniustitiam hostes, nunquam pax optata succedet. Atque alibi: Dominus virtutem populo suo dabit: Dominus benedicet populo suo in pace.] Optimus ordo, & generaliter in diuina prouidentia seruatus. Primò dat virtutem eximiam & excelsum, quæ potens sit hostes proteruos & implacabiles sternere, & post illam non quasi in sudario custoditam, sed multis, & assiduis operibus abnegationis applicitam, tandem pacis nos benedictione multiplicat. Videre, inquit Ricardus Victorinus, & attendite diuinæ donationis ordinem. Daturus populo suo Dominus virtutem, & pacem, prius dat virtutem, & postea pacem. Habet namque aduersarios innumeros populus iste Dei; & quod adhuc grauius est, inimici eorum fortissimi: Opus ergo habent virtute & fortitudine magna, contra quos iugi sollicitudine vigilat tot aduersariorum tam periniqua constantia. Vultis autem audire qualem, & quantam virtutem eis eorum dux promittat; ita tamen si eius præcepta mandataque custodiant? Persequemini, inquit, inimicos vestros, & corruent coram vobis. Persequantur quinque de vobis centum alienos, & centum de vobis decem millia. Cadent inimici in conspectu vestro, gladio. Parum est hoc, audi adhuc aliquid maius de huius regis militibus, quorum vnus persequitur mille, & duo fugant decem millia.] Hæc ille. Optima quidem obseruatio, & nobis perutilis, ut nunquam pacem adipisci sine virtute queramus. Sine ea, inquam, virtute, qua domesticos hostes, carnem, & sensus ad malum pronos, & affectus inordinatos subiciamus. Dum enim hos vincimus, demones quoque externos aduersarios prosternimus, qui nihil in nos possunt, nisi aliquis domesticus hostis illis faueat, & sua importunitate, aut dolo illis ianuam nostri consensus aperiat. Velle autem sine virtute animæ pacem, & sine mortificatione victoriam, est, ac si quis miles

velit fortissimos hostes dormiendo perimere, aut illis arma & alimenta ministrando, de ipsis victoriam comparare. Quod fieri non posse illa verba Augustini declarant: Non est pax, vbi non est subiectio repugnantium.] Qui autem non subicit hostes repugnantes sibi, sed subditur illis, velut feruus, & fouet illos, ut acrius insurgant, & pertinacius rebelent, quomodo pacem consequetur? Patet, o frater, tentationes carnis, & corpus tuum non abstinentia domas, sed cibus ingurgitas; non cilicio & verberibus crucias, sed mollibus indumentis circumdas; non oculos ab alienæ pulchritudinis aspectu tollis, sed eos per quæque pulchra, & illicita vagari permittis: quam ratione pacem inuenies? Superbiæ, & ambitionis impugnatione tentaris, & nunquam in animum indacis, ut plausus hominum fugias, ut in ministerio humili te contineas, ut defectus naturales coram fratribus, mortificationis causa, aliquando manifestes, ingenium verò, & eloquentiam, ceteraque dotes ad breue tempus abscondas, & quoniam modo pacem assequeris? Quare igitur prius virtutem, ut contingat tibi pax: abnega te ipsum, ut mentis tranquillitatem, & victoriam tentationis accipias. Quia nemo sine pugna vicit, sine bello ad pacem peruenit, & sine subiectione, aut morte hostium suorum victoriam vnquam reportauit.

Ang. lib.
de ciuit.
Dei.

Mortificatione virtutes acquiri.

CAPVT X.

UNC, quanti momenti sit mortificatio ad vniuersas virtutes acquirendas, explicandum est, quarum acquisitio multo magis, quam aliqui fortasse putant, ab hoc abnegationis studio dependet. Nam si ipsi existimant, mortificationem esse instrumentum vnum ex multis ad assequendas virtutes, nos putamus instrumentum esse præcipuum, sine quo reliqua huic negotio adhibita nihil omnino posse efficere, nec minimum virtutis alicuius gradum generare. Id autem manifestè constat ex ipsa natura virtutum, quarum aliqua ad efferendam naturam nostram data sunt, ad eas supernaturales actiones, quas solo adiumento naturali præstare non potest: alia verò ad ipsam naturam humanam in mortalibus actionibus dirigendam, omnemque earum prauitatem ablegandam. Primi generis sunt virtutes Theologicae, & alia supernaturales infusa, quatum munus est, mentem suauiter ad actiones naturam excedentes erigere. Secundi verò generis sunt virtutes morales, quarum est vires nostras ipsa perficere, ut sine difficultate bonum opus faciant, neque ab æquo & iusto deslectant. Et si bene inspicimus, omnis virtus, quæcumque illa sit, naturam prauis actibus & imperfectis spoliat, & ad aliquid altum, excelsumque sustollit: cum semper ipsa bonum & perfectum petat, quod nobis comparatum, superius, & altius esse cognoscitur. Omnis ergo virtutis actio aut malum, & imperfectum reiecit, aut bonum naturæ nostræ corruptæ difficile exercet. Cum autem virtus illis actionibus acquiritur, quibus ipsa conseruatur, & crescit, & ad quas animum studiosum inclinatur, relinquatur acquisitionem cuiuscumque virtutis in his duobus actionibus generibus, scilicet in mali nobis delectabilis fuga & reiectione, & in boni nobis difficilis executione consistere. Loquamur

verò nunc de virtutibus acquisitis, nam infusæ non actibus nostris generantur, sed Dei infusione producuntur, & augentur: qui tamen in adultis similes actiones, quibus malum fugiant, & bonum exercent, ut dispositiones infusionis faciendæ, vel ut merita augmenti concedendi requirunt. Quis autem non videat tam mali delectabilis fugam, quam boni difficilis amplexum ad mortificationem pertinere? Mortificatio enim est (ut exemplo virtutis abstinentiæ hoc explicemus) cibos suaves & vina pretiosa, sustentationi naturæ minimè necessaria respuere, consuetam refectiois horam expectare, appetitum in ipsa comestione frænare, hominem non se super cibum & potum effundere, & festinationem edendi & bibendi, & alias innumeras imperfectiones nostras cohibere. Mortificatio etiam est, alimenta vilia & insuavia percipere, quæ appetitum non excitent, sed naturam sustentent: debitam semper mensuram in esculentorum admissione tenere, aliqua etiam necessaria pro assequenda maiori agilitate ad actiones contemplationis, & omnis virtutis, demere. Cum igitur sine his impossibile sit abstinentiam acquirere, manifestum est, impossibile esse sine mortificationis actibus abstinentiam comparare. Et cum eadem sit (ut diximus) omnium virtutum ratio, quod quisque potest per seipsum facili discursu colligere, certissimum est, eas omnes ab actibus mortificationis pendere, nec sine mortificatione quemquam virtutis possessorem existere.

Iam qui putat se sine assidua mortificatione posse virtutes acquirere, & mentem suam his pretiosis gemmis ornare, sciat, quia manifestè errat: sciat, quia oleum & operam perdit, sciat, quia nunquam se studiosum, & tanti boni possessorem inueniet. Apud Iob enim de sapientia scriptum est, qua Dei cognitionem omni virtuti coniunctam significari didicimus: Nescit homo pretium eius, nec inuenitur in terra suaviter viuendum.] Homini bus notio huius sapientiæ denegatur, illis videlicet, qui tantum homines sunt, qui terrena sapiunt, qui nihil sublime, nihil supra id, quod videtur oculis, & percipitur sensibus, æstimant. Nec inuenitur apud eos, qui suaviter viuunt, qui nimirum suis desiderijs parent, rerum suarum appetitionibus delectantur, & in nullo sibi metipsis contradicunt. Hanc sapientiam timoris Dei, inquit Hieronymus, non habet quisquam, nisi carnem suam crucifixent cum vitis & concupiscentiis, nisi vixerit ut Paulus Apostolus, & omnes sancti in tribulationibus, persecutionibus, angustiis, & pressuris. Et ideo suaviter sunt dicti viuere illi, qui nullo iugo disciplinæ tenentur, & effrænes, ac præcipites in labem prorumpunt vitiorum.] Ab his abscondit se virtutis sapientia, quæ mundissima est, atque adeo non potest amare eos, qui non se ab omni immundicia diuellunt: & quietissima, quare fugit ab illis, qui semper diuersis affectibus inquietum animum gestant. Hæc sapientia, quam nunc à vera virtute non discernimus, via est viri iusti rectissima, in qua sine fortitudine ad vincendum seipsum, stare non poterit. Ideoque sanctus Iob virtuti robur adiunxit, dicens: Et tenebit iustus viam suam, & mundis manibus addet fortitudinem.] Via iusti, & mundæ manus iusti idem omnino, id est, iustorum virtutes, actionesque ex virtutibus procedentes significant. Atque ideo ut iustus teneat viam suam, id est, ut virtuti, quam professus est, firmiter adhæreat, & ut à mundicia suarum manuum non discedat, necesse est, ut virtuti fortitudinem

Iob 28. 13.

Hiero. ad eundem locum.

Iob 17. 9.

A addat, qua omnes difficultates virtuti aduersantes superet, qua delectabilia mundi respuat, & qua se suo apte appetitu in illicita ruentem, in bono & æquo contineat. Immo & multiplex virtus, multiplex via Domini est, quam ut nos ipse Dominus doceat, omnem vitiorum prauitatem, & affectionum obliquitatem vult à nobis ablegari. De qua multiplici via Ilias ait: Et erunt praua in directa, & aspera in vias planas.] Prava, & aspera secundum Origenem vitia; & directa, ac via planæ, virtutes designant. Quo indicatum est, debere nos vitiosas affectiones abnegare, ut vias directas, ac planas Domini, id est, ut virtutes teneamus. Iustum enim deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei.] Ut Dominus regnum Dei viro iusto per assequutionem perfectionis ostendat, qua solet aliquem gustum cælestis consolationis imperire, primum deducit illum per vias rectas, id est, per vniuersarum virtutum semitas: quemodo verò ambulabit homo per vias rectas, nisi prius ipse à viis vitiorum prauis obliquisque discedat? Et quemodo ab huiusmodi vitijs, quibus est affluet, & in quibus inuenit delectationem, discedat, nisi se ipsum abnegare, & à lacte sæculi ablaetare decernat? Certè via ista Domini, ut inquit Bernardus, via rectæ, via pulchræ, via plenæ, via planæ. Rectæ sine errore, quia ducunt ad vitam. Pulchræ sine forde, quia docent mundiciam. Plenæ multitudine, quia iam totus mundus est intra Christi faginem. Planæ sine difficultate, quia donant suauitatem.] Ut igitur ambulemus per vias rectas, oportet nostrorum desideriorum obliquitatem deserre, ut incedamus per vias pulchras, oportet ab immundicia affectionum fugere: ut teneamus vias planas spiritualium nempe virorum, qui per eas ambulant, necesse est, vacuitatem ac vanitatem mundi despiciere: ut denique ingrediamur vias planas, necessarium est à viis voluntatum nostrarum, scopolis complanatis, separari. Qui autem non videt hæc omnia sola mortificatione fieri, adhuc vias virtutis, & spiritualis conuersationis ignorat.

Oportet ergo, ut virtutes assequamur, & fructus bonarum actionum feramus, abnegationi eorum, quæ nos delectant, insisteret. Virtus enim, ut Thomas Aquinas docet, prærequirit passiones sedatas, & ex consequenti sensus moderatos, sine quorum moderatione passiones tranquillitatem non habebunt. Omnis autem sensuum moderatio, passionumque sedatio, mortificatione inchoatur, mortificatione progreditur, eademque perficitur. Quare qui assidua mortificationis obliuiscitur, neque in infimo gradu virtutes acquirat. Certè sicut vitis naturaliter palmitibus huc illucque distenditur, & pampinis se diffundit, adeo ut necesse sit eos amputare, si agricola ex vite fructum expectet: ita natura nostra post Adæ peccatum in id præcipue incumbit, ut cogitationibus, ac desiderijs, velut sarmentis, se in res visibiles, & terrenas effundat; quæ sale mortificationis ressecanda sunt, si homo cupiat suaves botros, id est, dulcissimos virtutum actus emittere. Nam in vite paupertas palmitum, est abundantia fructuum, quia à palmitibus ferendis prohibita, non iam per inuisiles pampinos, sed per viles fructus, suauisque prorumpit: ita & in anima paupertas affectionum, quam mortificatio efficit, est abundantia virtutum, quia conatus, qui operibus carnis denegatur, actionibus iustis conceditur. Vnde merito Christus de patre loquens, ait: Omnem palmitem in me

Ifr. 40. 4. Orig. hō. 21. in c. i. Luca.

Sap. 10. 10.

Bern. ser. in eūdem locum sapientia.

D. Thom. 1. 2. q. 59. ar. 2.

Ioan. 15. 2.

non

non ferentem fructum, tollet eum: & omnem, qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat.] Quinam sunt palmites, qui fructum non ferunt? Peccatores, qui sola fide mortua contenti bona opera præstare non curant. Et qui sunt palmites, qui fructum ferunt? Iusti; qui bonis operibus fidei respondent. Hi à patre purgantur, ut abundantiorum fructum afferant, cum auxiliis gratiæ roborantur, ut affectiones terrenas deponant, & se à rebus mundanis abstineant. Mundi quidem sunt, sed ut crescant fructibus, adhuc sunt amplius abnegatione mundandi. Neque enim, nisi mundi essent, ut ait Augustinus, fructum ferre potuissent, & nisi amplius mundarentur, ad perfectionem fructus venissent. Quare mundat mundos, hoc est, fructuosos, ut tanto sint fructuosiores, quanto mundiores. Qui autem non putantur, atque purgantur, paulatim steriles fiunt. Ideoque dictum est de vinea Domini Sabaot: Non putabitur, & non fodietur, & ascendent vepes & spinæ.] Ita sanè contingit, ut qui seipsum mortificatione non purgant, neque humilitate deiciunt, expectati ut faciant vvas, faciant labruscas, & pro virtutum actionibus, quas ferre debuerant, spinis, & tribulis ineptorum sermonum, & malorum operum accedentes compungant. Qui ergo volunt ab his malis eripi, & diaboli potestatem fugere, cuius est vitiosa opera suadere, ab assidua sui abnegatione non fugiant. Quod studium esse iustorum docet Dominus in Iob, dicens: Cum sublatus fuerit, subintellige, diabolus, timebunt Angeli, & terri purgabuntur. Cum, inquam, aduersarius se exerit, & aduersus viros iustos pugnare constituerit, tum illi, qui imitatione sunt Angeli, casto timore, & abnegatione se protegent, & à prauis actionibus se defendent.

Abnegatio itaque necessaria est, ut distorti mores deficiant, virtutesque succrescant. Neque potest aliquis pretiosis virtutum indumentis ornari, nisi prius per abnegationem viles, & fetidos vitiolorum pannos abiciat. Sicut enim accipiter veteres plumas depolit, ut nouis & pulchrioribus vestiatur; ita iustus, qui nititur volatu in cælum ascendere, & ipsum Verbum Patris, carne velatum imitationis vnguibus apprehendere, necesse habet antiquas vitiolorum pennas exuere, ut nouis, scilicet virtutibus, exornetur.

Nunquid, ait Dominus ad Iob, per sapientiam tuam plumefecit accipiter, expandens alas suas ad austrum? Ac si dicat, non tuum, sed meum opus est, quod accipiter ad calorem Austris, alas expandat, ut huius venti tepore membra sua ad laxandas plumas veteres, & novas induendas concalescant. Sic profus opus gratiæ meæ est, quam ego volentibus offero, quod iustus Spiritus sancti calore concepto vitiosos actus mortificatione exuat, ut bonorum operum exercitatione virtutes induat. Quid est accipitem in Austro plumefecere, inquit Gregorius, nisi quod vnusquisque sanctorum tactus flatu sancti Spiritus concalescit, & vsum vetustæ conuersationis abiiciens, noui hominis formam sumit: Quod Paulus admonet dicens: Expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, & induentes nouum.] Et rursum: Licet is, qui foris est, noster homo contumparitur; tamen is, qui intus est, renouatur de die in diem.] Vetustam autem pennam proicere, est inueterata studia dolose actionis amittere: & nouam pennam sumere, est mitem, ac simplicem bene viuendo sensum tenere.] Hæc ille. Sicut autem fieri non potest, ut auicula nouas plumas induat, nisi veteres exuat: ita impossibile est,

Iacobi A lauez operum tom. 2.

vt quis non abiectis actuum vitiosorum vestibus, bonorum habituum, id est, virtutum indumentis decoretur. Illos autem vitiosos actus solum studium abnegationis depellit: quia nemo potest quod placet, abiicere, & quod delectat, relinquere, nisi sibi ipsi contradicens, flagello mortificationis utatur. A nobis igitur mortificationis gladio imperfectiones, & superflua desideria præcidamus, ut cælestibus desideriis ad omnem virtutem incitemur. Nam hæc desideria robur ad profequendam mortificationem adicient, & studiosarum actionum erunt initia, quibus virtus ipsa generatur, & semel genita conseruatur, & crescit. Saliamus nos, ne spiritus sine mortificationis sale putrescat. Immo & saliamus nos, ut spiritus acerbitate seposita, & suauitate virtutum comparata, cibus Domino acceptus fiat. Quemadmodum enim olea per se sumptæ insuauissima sunt, quas nemo vel ori adiuuere sustinebit, at fallugine conditæ tam gratum saporem accipiunt, ut finiant non tantum communes pauperum mensas, sed etiam lauta regum & pretiosa conuiuia; & ita humanus spiritus vitii affectus insuauissimus est, quem mensa Domini non sine indignatione repellat, at mortificationis sale conditus, & virtutibus preparatus tantam suauitatem comparat, ut dignus sit mensæ Domini præsentari. Iure igitur hoc mortificationis sal omnino necessarium vitæ spirituali putamus, quod nos à malis præseruat, ad eum vt possit inter ea numerari, sine quibus nequaquam hæc vita subsistit. Dicemusque illud Ecclesiastici sub cortice medullam spiritus inspicientes: Initium, id est, summa necessitatis rei vitæ hominum, aqua, ignis, & ferrum, sal, lac, & panis similagineus, & mel, & botrus vuar, & oleum, & vestimentum.] Nam ad vitam spiritalem agenda necessaria est aqua compunctionis, qua lauemur: ignis Spiritus sancti, quo accendimur: ferrum tribulationis, quo domemur; sal mortificationis, quo à putredine feruemur: lac puritatis, quo exornemur; panis virtutum, quo sustentemur; mel consolationis, quo roboremur: botrus zeli, quo bona adepta custodiamus; oleum charitatis, quo emolliamur; & vestimentum gratiæ, quo operiamur.

Nec satis est ad virtutes acquirendas, eam mortificationem excolere, qua mala, & virtuti contraria deserimus, nisi eam, quæ bonis etiam actionibus, licet difficilioribus insitit, amplectamur. Nam aliqui sunt, qui iam à malis abstinere, at volunt semper humi repere, in infimo loco iacere, & nunquam ad ascendendum, & aliquid magnum molliendum animari. Hi nunquam erunt virtute sublimes, nisi hanc suam pusillanimitatem abnegent, & seipsum ad ascendendum, & magnas virtutum actiones exercendas impellant. Magnificum enim opus sine magnis sumptibus fieri non potest, & nemo sine magno labore ardua petit, & nunquam sine magna difficultate, & eximio conatu thesaurum altè estosum diuitiarum cupidus possidebit. Nihil verò magnificentius est, nihil difficilius, nihil ditius & occultius virtute perfecta, quam profecto sine ingenti labore & conatu mentis, & sine magnis sumptibus, quibus homo vniuersa terrena, saltem quoad affectum deserat, nunquam acquirat. Necessarium est ergo, si ad eam peruenire cupit, ut amorem tepidæ quietis abneget, & mentem, si non in luto hærentem, at in ordinaria quadam vitæ conuersatione iacentem, maioris laboris impositione mortificet. Omnis ascensus, inquit Gregorius, in labore est, descensus in voluptate, quia per adnillum

Ecclesi. 39.
31.

Grig. lib.
7. mor. c.
10.

gressus ad superiora tenditur, per remissionem verò ad inferiora declinatur. Ad montis enim verticem saxum subuchere, magni laboris est, idemque à summis ad ima dimittere labor non est: sine mora videlicet proruit, qui magnis conatibus ad summam peruenit.] Si ergo nos non quidem vsque ad infimum montis, sed ad culmen vsque virtutis ascendere volumus, necesse est, vt plusquam ordinariè laboremus. Qui sanè labor magnam naturæ violentiam inferendam habet, & satis difficilem mortificationem inuoluit. Cupis esse verè humilis: iam omnes occasiones honoris, & gloriæ mundanæ tibi deferendæ sunt, vilia quæque & abiecta ministeria libentissimè admittenda, quæ te apud homines gloriosum, & nominatum facere possunt, abscondenda: in rebus minis rectè factis, quæ tibi imputantur, silendum: sinistram opinionem de te conceptam, & tibi falsò impostam, ineptitudinis famam ad munus alicuius momenti subeundum, tolerandam. Alij te verbis minus veris ex albo reiciant, vt se ingerant; tuos labores taxabunt, vt suos exalcent, quia sine tui iniuria, & vilipensione se magis esse posse non iudicant, & tibi in his occasio- nibus, & mille similibus tacendum est, nisi euident Dei gloria ad modestè loquendum obliget, si velis ad mediocrem saltem humilitatem, & mundi contemptum peruenire. Et tu hæc, & alia multa difficilia, quæ similiter in alijs virtutibus exercendis occurrunt, sine mortificatione præstabis: Et tu hæc æquanimitè sine abnegatione sustinebis? Ergo sine mortificationis studio non est possibile virtutes acquirere, nec ad aliquem saltem mediocrem earum gradum peruenire. Quare superest, vt vel sine veta virtute maneat, atque in sterquilinio tepiditatis iaceas, vel vt vehemèti cuidam studio mortificationis insistas. *Isa 9.5.* Nam omnis violenta prædatio cum tumultu, & vestimentum mistum sanguine erit in combustionem, & cibus ignis.] Non quidem poteris te ipsum vestibus veteris Adæ, nisi violenter euere; non poteris sine proprij sanguinis effusione, id est, sine eorum, quæ diligis abiectione, à te pristinos motes euellere, immò oportet laborare, & tibi metipsi violentiam inferre, vt pannos hos viles destruas, & igne charitatis absumas. Ex quorum certè combustione auis vnica, virtus emergit, & suo aduentu humani cordis regionem latificat. Phoenix enim (vt fertur) membra fessà, & senio confecta igne concremat, vt ex cineribus renascatur, & iuuenis ac pulcher assurgat. Sic iustus debet antiqua membra, quæ sunt super terram, id est, affectus immoderatos, & omnem pusillanimitatem, & amorem noxiæ quietis adutere, vt valeat vitam nouam, & Christo similem accipere, ac virtutibus, tanquam nouis & pulcherrimis pennis, decorari.

Mortificatione donum orationis im-
petrari.

CAPVT XI.

RATIONI, ac contemplationis donum cœtui virtutum adiungitur; quamobrem si mortificatio necessaria est ad omnes virtutes acquirendas, ex eodem fonte nascitur, eam ad orationis donum comparandum necessariam existere. Sed aliquid habet oratio, ratione cuius mortificationi indissolubilius adiungitur, & multo magis, quàm virtutes reliquæ, ab eius assiduo studio dependet. Quod ita esse

confirmabimus, si interrogemus, quare non tantum in statibus secularibus Ecclesiæ Dei, sed etiam in statu Ecclesiastico, & in congregationibus religiosis inueniuntur multi viri boni, qui rectè viuunt, qui sine graui peccato conuersentur, qui ad abstinentias, & corporis asperitates, & opera misericordiæ, & actiones virtutum moralium se applicant; è contra verò inueniuntur paucissimi, qui donum orationis habeant, qui cum Deo non iam verbis solis, sed in spiritu & veritate, conuersentur, & lucem contemplationis obtineant. An Deus noster seuerus, & imperiosus est, qui velit vt homines sibi famulentur, non verò vt eius alloquium experant, neque ad ipsius conuersationem accedant? Non. Quia de Sapientia Patris, ac Dei filio scriptum est: Et delicia meæ esse cum filiis hominum:] neque horrebit eos, quorum naturam induit, quorum fratrem, ducem ac magistrum se fecit, quorum conuictum, & conuersationem ad suas delicias requisit. Idem autem de Patre, & Spiritu sancto sentire patet. Nam ipse Filius dixit: Qui videt me, videt & patrem;] vt se habere cum Patre non tantum eandem naturam, verum & eandem voluntatem, ostenderet. Et cum Trinitas Deus vnus sit naturæ, atque substantiæ, eiusdemque voluntatis, quod Filius pro deliciis habet, scilicet cum hominibus conuersari, Pater quoque, & Spiritus sanctus suas delicias computabit. An paucissimorum virorum spiritualium causa est, quòd homines ad omnipotentem Deum appropinquare, & tantam maiestatem interpellare non audeant? Non. Quoniam iam euauit tempus illud, in quo homines perterriti, ac pauore concussi stabant procul, & dicebant Moyse: Loquere tu nobis, & audiemus: non loquatur nobis Dominus, ne fortè moriamur.] Immodò nunc instat tempus, in quo quisque filius Ecclesiæ audit dicentem Sponsum: Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis, & facies tua decora.] Et multi sunt, qui donum orationis vehementer exoptant, nec obtinent; qui dum conantur ascendere, deturbantur: qui pulsant, & non aperitur eis: qui possunt dicere illud Ezechie: Dum adhuc quiescerem, succidit me.] An tandem huius rei causa est, quòd Domini conuersatio amara, & insulsa homines ad eam aspirantes exteret, & sua insulsa iustate eos iam accedentes repellit? Nullo modo. Non enim habet amaritudinem conuersatio illius, nec tædium conuictus illius, sed lætitiæ & gaudium.] Cuius manifestum signum est, quòd ad aliquam mediocritatem orationis admissi ita solent res humanas relinquere, & in assiduam Domini communicationem incumbere, vt vix charitate, proximorumque necessitate poscente, valeant à dulcissimo Spon- si amplexu separari.

Huius ergo paucitatis virorum spiritualium, & qui donum orationis habeant, nulla alia causa assignari potest, nisi quòd oratio ac contemplatio, magnum, & indefessum studium mortificationis præexigit; & quia paucissimi sunt, qui se ipsos fortiter abnegent, & perfectè mortificent, ideo rari inueniuntur, qui in cellam vinariam admittantur, & vinum illud diuinæ communicationis, quod non ad stultitiam, sed ad sapientiam inebriat, si non ad fatietatem, saltem ad nonnullam sufficientiam ebibant. Oratio enim (quo nomine, toto hoc capite contemplationem, & omnem cum Deo communicationem intelligo) est virtus castissima, (vt eam vocat Dionysius Arcopagita) & quæ requirit purgatissimas, & tranquillissimas mentes; quare absente ab aliquo mentis tranquil-

Prou. 8. 31.
Ioan. 14. 10.
Exodi 20. 18.
Cant. 2. 14.
Isa. 38. 12.
Sapient. 8. 16.
Dyon. lib. de diuinis nom. c. 3.

litate